

सन २०१९-२० या शैक्षणिक वर्षामध्ये असामान्य परिस्थितीत विशिष्ट विद्याशाखांच्या नवीन अतिरिक्त तुकड्यांना जलदगती पद्धतीने मंजूरी देण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : एनजीसी-२०१९/(२५०/१९)/मशि-४
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
दिनांक : ३१ ऑगस्ट, २०१९.

वाचा : १) महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६.
२) शासन निर्णय, उच्च तंत्र शिक्षण विभाग, क्र. एनजीसी-२०१७/
(१२८/१८)/मशि-४, दिनांक ०४ जुलै, २०१७.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ हा दिनांक ०१ मार्च, २०१७ पासून अंमलात आलेला आहे. उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षेमध्ये उत्तीर्ण होण्याचे वाढते प्रमाण व विद्यार्थ्यांचा विशिष्ट अभ्यासक्रमाकडे असलेला कल विचारात घेता, कोणताही विद्यार्थी इच्छित उच्च शिक्षणापासून वंचित राहू नये, हे विचारात घेऊन या अधिनियमातील कलम १०९ (८) मध्ये असामान्य परिस्थितीत विशिष्ट विद्याशाखांच्या अतिरिक्त नवीन तुकड्यांना जलदगती पद्धतीने मान्यता देण्याची तरतूद करण्यात आलेली आहे. सदर तरतूदीस अनुसरून शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० मध्ये राज्यातील अकृषी विद्यापीठांनी शासनास विशिष्ट विद्याशाखांच्या अतिरिक्त नवीन तुकड्यांचे प्रस्ताव सादर केले होते. सदर प्रस्तावांची संदर्भाधीन शासन निर्णय क्र. एनजीसी-२०१७/(१२८/१८)/मशि-४, दिनांक ०४ जुलै, २०१७ अन्वये विहीत करण्यात आलेल्या निकषांनुसार तपासणी करण्यात आली. सदर तपासणीअंती विद्यापीठांनी शासनास शिफारशीत केलेल्या प्रस्तावांपैकी पात्र ठरलेल्या विशिष्ट विद्याशाखांच्या अतिरिक्त नवीन तुकड्यांच्या प्रस्तावांना जलदगती पद्धतीने मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

सन २०१९-२० या शैक्षणिक वर्षामध्ये राज्यातील अकृषी विद्यापीठांनी शासनास शिफारशीत केलेल्या प्रस्तावांपैकी पात्र ठरलेल्या विशिष्ट विद्याशाखांच्या जलदगती अतिरिक्त नवीन तुकड्यांना महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ मधील कलम १०९ (८) अन्वये शासनास प्राप्त असलेल्या अधिकारानुसार संदर्भाधीन क्र. २ च्या शासन निर्णयान्वये विहीत केलेल्या अटी व शर्तीच्या अधीन राहून अस्तित्वात असलेल्या महाविद्यालयात पुढील विवरणात नमूद केल्यानुसार खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून कायम विनाअनुदान तत्वावर मंजूरी देण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	क्र.	संस्था/महाविद्यालय	प्रस्तावित जलदगती अतिरिक्त तुकडी
१	२	३	४
		मुंबई विद्यापीठ, मुंबई	
१.	१	हैद्राबाद सिंध नॅशनल कॉलेजिएट बोर्डचे एच. आर. कॉलेज ऑफ कॉमर्स अँड इकॉनॉमिक्स विद्यासागर प्रिंसिपल के. एम. कुंदनानी चौक, १२३, डि. डब्ल्यु रोड, चर्चगेट, मुंबई	१. बी.एम.एस.
२.	२	सोमय्या संस्था, के. जे. सोमय्या विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, विद्यानगर, विद्याविहार, मुंबई - ४०० ०७७.	१. बी.कॉम (अकाउंटिंग अँड फायनांस)
३.	३	रामजी असर विद्यालय समितीचे लक्ष्मीचंद गोलवाला वाणिज्य आणि अर्थशास्त्र महाविद्यालय, एम.जी. रोड, घाटकोपर - (पू.), मुंबई	१. बी.कॉम. २. बी.कॉम. (अकाउंटिंग अँड फायनांस)
४.	४	हबीब एज्युकेशनल अँड वेलफेअर सोसायटीचे एम. एस. कला, विज्ञान आणि वाणिज्य हबीब एज्युकेशनल कॉम्प्लेक्स, एम. एच. मोहानी रोड, कौसा, मुंब्रा, ठाणे	१. बी.कॉम. २. बी.एम.एस. ३. बी.एससी (हॉस्पिटॅलिटी स्टडीज)
५.	५	जनार्दन भगत शिक्षण प्रसारक संस्थेचे चांगू काना ठाकूर कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, प्लॉट नं. १, सेक्टर नं. ११, खांदा कॉलनी, नवीन पनवेल (पू), जि. रायगड	१. बी.कॉम. (अकाउंटिंग अँड फायनांस) २. बी.एम.एस.
६.	६	वाडा निर्मिती एज्युकेशन सोसायटीचे विद्या वारिधी डिग्री कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स पंचम विद्यालयाजवळ, नालासोपारा (पू), जि. पालघर	१. बी.कॉम.
		श्रीमती नाथीबाई ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई	
७.	१	एस.एन.डी.टी. कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड एस.सी.बी. कॉलेज फॉर कॉमर्स अँड सायन्स फॉर वुमन, मुंबई.	१. बी.ए. (राज्यशास्त्र, इतिहास आणि मानसशास्त्र)
८.	२	एस.एन.डी.टी. कॉलेज ऑफ होम सायन्स, महर्षी कर्वे विद्याविहार, कर्वे रोड, पुणे.	१. बी.एससी. गृहविज्ञान (न्युट्रीशन आणि डायटेटीक्स)

९.	३	देवगिरी प्रतिष्ठान, तुलसी कॉलेज ऑफ फॅशन डिझायनिंग, संत ज्ञानेश्वर नगर, गर्हनमेंट आय.टी.आय. च्या मागे, बीड - ४३१ १२२.	१. बी. डिझाईन
१०.	४	श्री. मोहटादेवी शिक्षण संस्था, प्रगती महाविद्यालय, सावखेडा, ता. सिल्लोड, जि. औरंगाबाद	१. विज्ञान (B.Sc. - General)
		डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद	
११.	१	स्वामी रामानंद शिक्षण प्रसारक मंडळ शहागज संचलित संत रामदास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, घनसावंगी, ता. घनसावंगी, जि. जालना	१. बी.एस्सी- ०१ तुकडी
१२.	२	श्री. कृष्ण शिक्षण संस्था गुंजोटी संचलित श्रीकृष्ण महाविद्यालय, गुंजोटी, ता. उमरगा, जि. उस्मानाबाद	१. बी.एस्सी - ०१ तुकडी
		सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे.	
१३.	१	श्री. मारुतराव घुले पाटील शिक्षण संस्थेचे जिजामाता शास्त्र व कला महाविद्यालय, ज्ञानेश्वरनगर, मु.पो. भेंडा, ता. नेवासा, जि. अहमदनगर	विज्ञान व तंत्रज्ञान एम.एस्सी. (अॅनॅलिटीकल केमिस्ट्री) १ ले वर्ष
१४.	२	डांग सेवा मंडळाचे कला महाविद्यालय, अभोणा, ता. कळवण, जि. नाशिक.	मानवविज्ञान बी.ए. ०१ ले वर्ष
१५.	३	क्रां. वसंतराव नारायणराव नाईक शिक्षण प्रसारक संस्थेचे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, शरणपूर रोड, ता. जि. नाशिक.	मानवविज्ञान बी.ए. ०१ ले वर्ष वाणिज्य व व्यवस्थापन बी.कॉम. ०१ ले वर्ष विज्ञान व तंत्रज्ञान एम.एस्सी. (ऑर्गेनिक केमिस्ट्री) ०१ ले वर्ष
१६.	४	खे.ता.शि.प्र. मंडळाचे हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालय, राजगुरुनगर, ता. खेड, जि. पुणे.	वाणिज्य व व्यवस्थापन बी.कॉम. ०१ ले वर्ष
१७.	५	राजमाता जिजाऊ शिक्षण प्रसारक मंडळाचे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, लांडेवाडी, भोसरी, ता. पिंपरी चिंचवड (महानगरपालिका हद्द), जि. पुणे	मानवविज्ञान बी.ए. ०१ ले वर्ष वाणिज्य व व्यवस्थापन बी.कॉम. - ०१ ले वर्ष

१८.	६	पुणे जिल्हा शिक्षण मंडळाचे मामासाहेब मोहोळ महाविद्यालय, ४८-१ अ, एरंडवणा, पौड रोड, ता. पुणे (महानगरपालिका हद्द), जि. पुणे ४११ ०३८.	मानवविज्ञान बी.ए. ०१ ले वर्ष वाणिज्य व व्यवस्थापन बी.कॉम. - ०१ ले वर्ष
१९.	७	रयत शिक्षण संस्थेचे एस.एम. जोशी कॉलेज, मोळवाडी, हडपसर, ता. पुणे (महानगरपालिका हद्द), जि. पुणे.	मानवविज्ञान बी.ए. ०१ ले वर्ष वाणिज्य व व्यवस्थापन बी.कॉम. - ०१ ले वर्ष विज्ञान व तंत्रज्ञान बी.एससी. (कॉम्प्युटर सायन्स) ०१ ले वर्ष विज्ञान व तंत्रज्ञान बी.एससी. ०१ ले वर्ष विज्ञान व तंत्रज्ञान बी.सी.ए. (विज्ञान) ०१ ले वर्ष
२०.	८	पीपल्स एज्युकेशन सोसायटीचे डॉ. आंबेडकर कला व वाणिज्य महाविद्यालय, जयजवान नगर, येरवडा, ता. पुणे (महानगरपालिका हद्द), जि. पुणे.	मानवविज्ञान बी.ए. ०१ ले वर्ष
२१.	९	पुना जेसुइट एज्युकेशन सोसायटीचे सेंट विन्सेंट कॉलेज ऑफ कॉमर्स, २००४ सेंट विन्सेंट स्ट्रीट, ता. पुणे (महानगरपालिका हद्द), जि. पुणे.	वाणिज्य व व्यवस्थापन बी.कॉम. - ०१ ले वर्ष
२२.	१०	दि. पी.जी.के. मंडळाचे एच.व्ही. देसाई महाविद्यालय, देसाई ब्रदर्स विद्याभवन, ५९६, बुधवार पेठ, ता. पुणे (महानगरपालिका हद्द), जि. पुणे	विज्ञान व तंत्रज्ञान एम.एससी. (माइक्रोबायोलॉजी) ०१ ले वर्ष
२३.	११	सूर्यदत्ता एज्युकेशन फाऊंडेशनचे सूर्यदत्ता कॉलेज ऑफ हॉस्पिटॅलिटी मॅनेजमेंट अँड ट्रॅव्हल टुरिझम, गायत्री, स. नं. ३४२, चांदणी चौक पाषाण रोड, बावधन, ता. पुणे (महानगरपालिका हद्द), जि. पुणे	विज्ञान व तंत्रज्ञान बी.एससी. (हॉस्पिटॅलिटी स्टडीज) ०१ ले वर्ष

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.			
२४.	१	श्री. व्यंकटेश महाविद्यालय, इचलकरंजी, ता. हातकणंगले, जि. कोल्हापूर	१. बी.कॉम. (भाग-१)
२५.	२	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, आसुर्ले-पोर्ले, ता. पन्हाळा, जि. कोल्हापूर	१. बी.एस्सी. (भाग-१)
२६.	३	दि. न्यु. कॉलेज, शिवाजी पेठ, कोल्हापूर	१. बी.कॉम. (भाग-१)
२७.	४	यशवंतराव चव्हाण कॉलेज ऑफ सायन्स, कराड, ता. कराड, जि. सातारा	१. एम.एस्सी. - (भाग-१) अॅनॅलिटीकल केमिस्ट्री

२. अटी व शर्ती :-

- अस्तित्वात असलेल्या ज्या महाविद्यालयात अशाप्रकारे जलदगतीने मान्यता दिलेल्या नवीन अतिरिक्त तुकड्या मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत, त्या महाविद्यालयाने त्यांच्या विभागीय सहसंचालकांकडे ते भविष्यात कोणत्याही परिस्थितीत अनुदानाची मागणी करणार नाहीत, असे हमीपत्र रु. १००/- च्या नॉन ज्युडीशियल स्टॅप पेपरवर सादर करावे.
- महाविद्यालयाने हमीपत्र सादर केल्याशिवाय किंवा तसे विभागीय सहसंचालकांचे प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्याशिवाय संबंधित विद्यापीठाने संलग्नतेची प्रक्रिया सुरु करू नये.
- महाविद्यालयांनी, संबंधित विद्यापीठाने विहित केलेल्या निकषांनुसार व विद्यापीठ अनुदान आयोगाने विहित केलेल्या शैक्षणिक पात्रतेनुसार अध्यापक / कर्मचारी वर्ग नेमणे आवश्यक असून, इतर सर्व आवश्यक पायाभूत सोयी उपलब्ध कराव्यात व त्याची खात्री विभागीय सहसंचालकांनी करावी आणि तद्नंतरच उपरोक्त अट क्र. २ मधील प्रमाणपत्र विद्यापीठास द्यावे.
- महाविद्यालयाने कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर प्रवेश क्षमतेपेक्षा जास्त प्रवेश देऊ नयेत.
- विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (अॅफिलिएशन ऑफ कॉलेजस बाय युनिव्हर्सिटीज) रेग्युलेशन २००९ मध्ये महाविद्यालयांना संलग्नीकरण देण्याबाबत विहित निकषांची पूर्तता केल्याशिवाय संबंधित महाविद्यालयांना संलग्नीकरण देण्याची कार्यवाही विद्यापीठाने करू नये.
- अशा प्रकारे जलदगतीने मान्यता दिलेली अतिरिक्त तुकडी नैसर्गिक वाढीने पुढे चालू राहिल. मात्र अशा तुकडीस पुढील शैक्षणिक वर्षामध्ये नियमित शासन मान्यता प्राप्त न झाल्यास सदर तुकडीमध्ये प्रथम वर्षाकरीता विद्यार्थी प्रवेशित करता येणार नाही. पुढील शैक्षणिक वर्षाकरीता अशा नियमित अतिरिक्त तुकडीकरीता शासनाने विहित केलेल्या निकष व कार्यपद्धतीनुसार नव्याने अर्ज सादर करून शासन मान्यता घेणे आवश्यक राहिल.

७. जलदगती अतिरिक्त तुकडी ज्या शैक्षणिक वर्षाकरीता मंजूर करण्यात आलेली आहे त्या शैक्षणिक वर्षामध्ये त्या तुकडीमध्ये विद्यार्थी प्रवेशित न झाल्यास तसेच, काही अन्य कारणांमुळे तुकडी सुरु न झाल्यास अशा तुकडीची मान्यता आपोआप रद्द झाली असे समजण्यात येईल.
 ८. ज्या जलदगती अतिरिक्त तुकडीस मान्यता देण्यात आलेली आहे, अशा तुकडीमध्ये मंजूर विद्यार्थी संख्येच्या ५० टक्के विद्यार्थी प्रवेशित होतील, याची दक्षता घेण्यात यावी.
 ९. संबंधित विद्याशाखेमध्ये विद्यार्थी प्रवेशित करण्याकरीता शासनाने जी कार्यपद्धती विहित केलेली आहे, त्या कार्यपद्धतीद्वारेच अशा जलदगती अतिरिक्त तुकडीमध्ये विद्यार्थी प्रवेशित केले जातील. तसेच, शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार अतिरिक्त जलदगती तुकडीची मान्यता ही कायम विनाअनुदान तत्वावर राहिल.
३. ज्या महाविद्यालयांनी जलदगतीने मान्यता दिलेल्या अतिरिक्त तुकडीसाठी तात्पुरत्या स्वरूपात व्यवस्था केलेली आहे, त्या महाविद्यालयांनी पुढील ०६ महिन्यात शासनाने नियमित तुकडीकरीता विहित केलेल्या निकषांची पूर्तता करण्यात येईल, असे हमीपत्र अर्जासोबत जोडलेले आहे त्या महाविद्यालयांनी पुढील ०६ महिन्यात या निकषांची पूर्तता करण्यात आल्यानंतर पूर्ततेचे प्रमाणपत्र विद्यापीठामार्फत (निकष पूर्ण केल्याचे विद्यापीठाने प्रमाणित करुन) शासनाकडे सादर करणे आवश्यक राहिल.
४. विद्यापीठांनी संलग्नीकरण देण्याबाबत आवश्यक असलेली पुढील कार्यवाही करण्यापूर्वी शासन मान्यता आदेशांचे अवलोकन केल्याशिवाय व विभागीय सहसंचालकाचे अट क्रमांक २ मधील प्रमाणपत्र मिळाल्याशिवाय संलग्नता देण्याची प्रक्रिया सुरु करू नये. विद्यापीठांनी संलग्नतेबाबतचा पूर्तता अहवाल संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे व संबंधित विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांना पाठवावा.
५. संबंधित विद्यापीठांनी व विभागीय सहसंचालकांनी जलदगतीने मान्यता दिलेल्या अतिरिक्त तुकड्यांचा नियतकालिक आढावा घेऊन सदर अतिरिक्त तुकड्यांमध्ये मंजूर विद्यार्थी संख्येच्या ५०% किंवा त्यापेक्षा कमी विद्यार्थी दिसून आल्यास सदर अतिरिक्त तुकड्यांची मान्यता रद्द समजून तसे शासन व विद्यापीठाच्या माहितीने विभागीय सहसंचालकांनी आदेश काढावेत. मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ नागपूर येथे दाखल झालेल्या याचिका क्रमांक २४४६/२०१३ व २४४८/२०१३ मध्ये उपस्थित केलेल्या बाबी विचारात घेता, या अटी संदर्भात आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची जबाबदारी संबंधित विद्यापीठ व विभागीय सहसंचालक यांची राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०१९०८३११२५५४१४८०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने स्वाक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वि. व. दळवी)
अवर सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य.
- २) संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ३) सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य.
- ४) संबंधित संस्था, (विद्यापीठामार्फत)
- ५) निवड नस्ती (मशि-४)